

स्थानीय राजपत्र

बलान बिहुल गाउँपालिकाद्वारा प्रकाशित

बलान बिहुल गाउँपालिकाको “शसस्त्र द्वन्द्व पीडितहरुको अभिलेख
व्यवस्थापन, स्मारक निर्माण तथा जीविकोपार्जन सूधार” सम्बन्धी

कार्यविधि, २०८०

मिति २०८०।११।०४

बलान विहुल गाउँपालिका
गाउँपालिकाको कार्यालय, मल्हनियाँ, सप्तरी
मधेश प्रदेश

शसस्त्र द्वन्द्व पीडितहरुको अभिलेख व्यवस्थापन, स्मारक निर्माण तथा जीविकोपार्जन सुधार
सम्बन्धि कार्यविधि २०८०

प्रस्तावना :

स्वीकृत मिति : २०८०/११/०४

वि.सं. २०५१ सालदेखि २०६३ सालसम्म नेपालमा शसस्त्र संघर्षका क्रममा बलान विहुल गाउँपालिका भित्र राज्य, विद्रोही पक्षबाट र मधेश शसस्त्र विद्रोह, मधेश जन आन्दोलनमा जीवन गुमाएका शहीद परिवारका सदस्यहरु, घाइते भएका व्यक्तिहरु तथा तिनका परिवारका सदस्यहरु र लामोसमय विस्थापित भई बाहिर बस्दा अफठेरो परेका परिवार र तिनका परिवारका सदस्यहरुको अभिलेख व्यवस्थापन, सम्मान, सम्झनालाई ताजा बनाउन र आश्रित परिवारको जीविकोपार्जन सुधार मार्फत दीगो शान्ति स्थापना गर्नु बान्छनीय भएकोले स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ११ को उपदफा (७) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी बलान विहुल गाउँपालिका भित्रका शसस्त्र द्वन्द्व पीडितहरुको अभिलेख व्यवस्थापन, परिपुरण, स्मारक निर्माण र जीविकोपार्जन सुधार कार्यविधि २०८०, बलान विहुल गाउँपालिका कार्यपालिकाले तयार गरिएको छ।

परिच्छेद १

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्तनाम र प्रारम्भ: यस कार्यविधिको नाम

१) शसस्त्र द्वन्द्व र मधेश आन्दोलन पीडितहरुको अभिलेख व्यवस्थापन, स्मारक निर्माण र जीविकोपार्जन सुधार कार्यविधि २०८० रहनेछ।

२) यो कार्यविधि कार्यपालिकाबाट अनुमोदन भएको दिनबाट लागु हुनेछ।

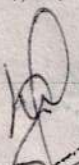
२. परिभाषा : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,-

क) पालिका भन्नाले बलान विहुल गाउँपालिका, सप्तरी भन्ने बुझाउनेछ।

ख) अध्यक्ष भन्नाले बलान विहुल गाउँपालिकाको अध्यक्षलाई बुझाउनेछ।

ग) समिति" भन्नाले दफा ९ बमोजिम गठन हुने द्वन्द्व पीडितका न्यायका लागि गठन भएका समितीलाई सम्झनु पर्छ।

घ) "अध्यक्ष" भन्नाले समितिको अध्यक्ष सम्झनु पर्छ।

स्वमचन्द्र यादव
गा.पा. अध्यक्ष

मराहुर राउत
1 | Page

मुख्य अधिकारी
गा.पा. अध्यक्ष

१५/१०/१६

ड) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत भन्नाले बलान विहुल गाउँपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बुझाउनेछ।

च) कार्यपालिका भन्नाले बलान विहुल गाउँपालिका, सप्तरीका कार्यपालिका सम्भन्नु पर्दछ।

छ) द्वन्द्व पीडित भन्नाले विस. २०५२ देखि २०६३ साल सम्म भएको शसस्त्र द्वन्द्व र मधेश आन्दोलन विद्रोहका कारण भएका पीडित व्यक्ति तथा नीजको परिवारलाई बुझाउनेछ।

ज) जीविकोपार्जन सुधार भन्नाले शसस्त्र युद्धका क्रममा जीवन गुमाएका, अंगभंग भई घाइते अवस्थामा रहेका वा विस्थापन आदिमा परि शारीरिक वा मानसिक समस्यामा रहेका व्यक्ति तथा तिनका परिवारलाई नियमित जीवन चलाउनका लागि दिइने घुम्तीकोष वा अन्य तरिकाका सहयोगहरूलाई बुझाउनेछ।

झ) सहयोगी संस्था भन्नाले शसस्त्र द्वन्द्व पीडितहरूका लागि काम गर्ने गैर सरकारी संघ संस्थाहरूलाई बुझाउनेछ।

ञ) दीगो शान्ति भन्नाले शसस्त्र द्वन्द्वबाट मधेश आन्दोलनका क्रममा पीडितहरूलाई राज्यका तर्फबाट आवश्यक क्षतिपूर्ति, सम्मान वा पीडित पक्षबाट क्षमायाचना मार्फत समाजमा स्थापित हुन, पीडालाई विर्सजन र जीविकोपार्जनमा सहजता ल्याई उनीहरूमा विद्रोही मनोभावलाई क्रमशः हटाउँदै समाजमा सहज जीवनयापनको वातावरण निर्माण गर्ने भन्ने बुझिनेछ।

परिच्छेद २

अभिलेख व्यवस्थापन

३. अभिलेख व्यवस्थापन (१) शसस्त्र युद्ध मधेश आन्दोलनका क्रममा पीडित तथा नीज परिवारको तथ्यांक संकलन, पीडित पहिचान पत्र तथा अभिलेखिकरण गरिनेछ।

(२) वि.सं. २०५२ सालदेखि २०६३ मंसिर ५ अर्थात शान्ती सम्झौता हुनु पूर्व भएको शसस्त्र द्वन्द्वको क्रममा बलान विहुल गाउँपालिका भित्र जीवन गुमाएका व्यक्तिहरु, तिनका आश्रित परिवार, घाइते अंगभंगभई उपचार गराईरहेका व्यक्ति र तिनका परिवार, लामो समय विस्थापनमा परि आर्थिक अवस्था कमजोर रहेका व्यक्ति र तिनका परिवार, बेपत्ता व्यक्तिका परिवार, कुटपीटमा परि मानसिक रुपमा अस्वस्थ भएका व्यक्ति र तिनका परिवार, धन सम्पत्ति गुमाएका व्यक्ति र तिनका परिवारहरुको समग्र पक्षको छानवीन गरी उनीहरुको पालिका स्तरीय अभिलेख व्यवस्थापन गर्नेछ।

(३) द्वन्द्व पीडितको तथ्यांक वा अभिलेखको वैधता तथा सत्य तथ्य जाँचका लागि स्थानीय राजनीतिक दल, नागरिक समाज, गैर सरकारी संघसंस्था तथा अन्य सरोकारवालहरु बीचमा प्रस्तुत गरी सत्यताको जाँच गरि सार्वजनिक गरिनेछ।

(४) राज्य र गैर सरकारी संघसंस्थाहरुबाट अहिलेसम्म पीडितहरूका लागि गरिएको सहयोगको विवरण र पीडितहरूको विद्यमान अवस्था भत्किने गरी अभिलेख व्यवस्थापन गर्नुपर्नेछ।

मुख्य अधिकारी
गा.पा. अध्यक्ष

मुख्य अधिकारी
वि. प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

शिवमचन्द्र यादव
गा.पा. अध्यक्ष

नरसहर साह
प्रमुख प्रशासकीय अधिकारी

(५) विभिन्नमा शसस्त्र युद्धमा सहभागी भएका शसस्त्र युद्धका लडाकुहरु, नीजको परिवार र उनीहरुको अहिलेको अवस्थाको बारेमा अभिलेखमा समावेश गरिने छ ।

(६) पालिकाले शसस्त्र युद्ध पीडितहरुलाई समाजमा घुलमिलको वातावरण निर्माणका लागि उनीहरुलाई स्थानीय सरकारको योजना निर्माण प्रकृया, स्थानीय सार्वजनिक संरचनाहरु सामुदायिक वन, विद्यालय व्यवस्थापन समिति, मठ मन्दिर, युवा क्लवहरु, आमा समूहहरु आदिमा सहज सहभागिताको अवसर सृजना गरिने छ ।

(७) पालिकाले शसस्त्र युद्ध पीडित परिवारलाई हाम्रो अभिभावक छ भन्ने विश्वास सृजना गर्न स्थानीय सरकारका रुपमा रहेको गाउँपालिकाले विभिन्न समयमा पीडितहरुको कुरा सुन्ने वातावरणमा लागि नियमित अनुभव आदानप्रदान अन्तरक्रियाहरुको सञ्चालन गरिने छ ।

परिच्छेद ३

स्मारक निर्माण र सञ्चालन

४. स्मारक: १) शसस्त्र युद्ध मधेश आन्दोलनको क्रममा जीवन गुमाएका व्यक्तिहरुको सम्झनालाई जीवित राख्नका लागि गाउँपालिकाले पार्क, बाटिका, शैक्षिक कृयाकलाप वा अन्य स्मारकका कार्यहरु गरिनेछ ।

२) पालिकाले शसस्त्र युद्ध र मधेश आन्दोलनमा जीवन गुमाउनु भएका व्यक्तिहरुको योगदानलाई चिरस्थायी बनाउन र पीडित परिवारको पीडा कम गराउनका लागि गाउँपालिकाले निश्चित स्थानहरुको पहिचान गरी त्यसमा सहीद स्मृति स्मारक पार्क, सहीद गेट, पूर्णकैदको फोटो लगायत विभिन्न कार्यहरु गरि सञ्चालनमा ल्याईने छ ।

३) गाउँपालिकाले शसस्त्र युद्ध र मधेश आन्दोलनमा पीडित परिवारको अनुमतिमा विभिन्न विद्यालय, सामुदायिक वन र अन्य स्थानहरुको नामाकरण गरी उनीहरुको योगदानलाई चिरस्थायी बनाउनका लागि पहल गरिनेछ ।

४). गाउँपालिकाले शसस्त्र युद्ध र मधेश आन्दोलनमा पीडित परिवारजनका बालबालिकाहरुका लागि विभिन्न सहिद स्मृति छात्रवृत्ति निर्माण तथा परिचालन गर्न सक्नेछ ।

५) गाउँपालिकाले विभिन्न कार्यक्रमहरु निर्माण गर्दा सहिद स्मृति कार्यक्रमको निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्न सक्नेछ ।

६) गाउँपालिकाले शसस्त्र युद्ध र मधेश आन्दोलनका पीडितहरुको स्मृतिलाई ताजा गराई राख्न र आश्रित परिवारको पीडा न्यूनीकरणका लागि आवश्यक अन्य कार्यहरु गर्न सक्नेछ ।

७) गाउँपालिकाले शसस्त्र द्वन्द्व स्मृतिका लागि यस्ता द्वन्द्वका प्रभाव कम गर्नका लागि गाउँपालिकाले स्थानीय पाठ्यक्रम अन्तर्गत एक पाठ अध्यापन गराउने छ ।

८) शसस्त्र द्वन्द्वका घटना स्मृतिका योजना कार्यान्वयनका लागि आवश्यक आर्थिक स्रोत व्यवस्थापनका लागि गाउँपालिकाले प्रदेश सरकार, संघ सरकार तथा अन्य सरोकारवाला सरकारी तथा गैरसरकारी संघ संस्थासंग समन्वय तथा सहकार्य गरिने छ ।

शिवमचन्द्र यादव
गा.पा. अध्यक्ष

नरसहर साह
प्रमुख प्रशासकीय अधिकारी

9/1/16

मुख्य सचिव
नि. प्रमुख प्रादेशीय अधिकारी

परिच्छेद ४

परिपूरण तथा जीविकोपार्जन

५. **पीडित** : १) नेपालको अन्तरिम संविधान २०६३ को धारा ३३ र २०६३ साल मंसिर ५ गते नेपाल सरकार र नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी माओवादीबीच भएको विस्तृत शान्ति सम्झौताको बुद्धा नं. ५.२.५ को आधारमा निर्माण भएको वेपत्ता पारिएको व्यक्ति छानविन, सत्य निरूपण तथा मेलमिलाप आयोग ऐन २०७१ ले परिभाषा गरेको पीडितहरुलाई जनाउने छ । साथै मधेश आन्दोलन विद्रोह जस अनुसार सशस्त्र द्वन्द्वको क्रममा भएका मानव अधिकारको सम्भार उल्लंघनको परिणामस्वरूप:

- क) मृत्यु भएको,
- ख) बलपूर्वक वेपत्ता पारिएको,
- ग) अंगभंग तथा आपाड बनाएको,
- घ) अपहरण तथा बन्धक बनाइएको वा शारीरिक वा मानसिक याताना, यौणजन्य,
- ङ) आर्थिकरूपमा हानी नोक्सानी पुगेको वा थुनामा रहेको व्यक्ति तथा निजको परिवारको सदस्य समेत जनाउँछ,
- च) घरजग्गाबाट जबरजस्ती निकाला वा अन्य कुनै किसिमबाट विस्थापित,
- छ) सामाजिक तथा सामुदायिक रूपमा प्रतिकूल असर पुगेको समुदायलाई समेत जनाउँछ ।

६. **पीडितको परिवार** : यस कार्यविधिमा अन्यत्र जेसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि पीडितको परिवार अन्तर्गत पीडितको पति, पत्नी, छोरा, छोरी, बाबु, आमा, सासु, ससुरा, बाजे, बज्यै, नाति, नातिनी वा संगोलको दाजुभाई वा दिदिबहिनी पर्दछ ।

७. **परिपूरण** १) द्वन्द्व पीडित तथा नीजका परिवारलाई राहत, क्षतिपूर्ति, पुनरुद्धार, सामाजमा पनर्स्थापना, आवासको प्रवन्ध, तथा पीडितको संतृष्टि सम्बोधन गर्ने जस्ता अन्य विषय वस्तुहरु तथा कार्यहरु परिपूरणीय सुविधा अन्तर्गत पर्दछ ।

२) यस निर्देशिका अनुसार गठन भएका समितीले पीडितको ईच्छा वा माग बुझि निःशुल्क शिक्षा, निःशुल्क स्वास्थ्यउपचार, उपचार खर्च, तथा स्वास्थ्य विमा, छात्रवृत्ति, पीडित भत्ता, सीपमूलक तालिम, क्षमतामूलक तालिम, विनाव्याज वा सहूलियतपूर्ण व्याज ऋण सुविधा, बसोबासको व्यवस्था, रोजगारको सुविधा तथा समितीले पीडितको संतृष्टि सम्बोधन गर्न मुनासिव देखिएको अन्य कार्यहरु गर्न सकिने छ ।

३) गाउँपालिकाले शसस्त्र युद्ध पीडितहरुका आश्रित परिवारको हेरचाह, पालनपोषण र स्वास्थ्यउपचारका लागि विभिन्न कार्यक्रम बनाई लागु गर्न सक्नेछ ।

४) परिपूरणका लागि गाउँपालिकाले प्रदेश सरकार, संघिय सरकार तथा अन्य गैर सरकारी संघ संस्थाहरुसंग सम्बन्ध तथा सहकार्य गरिने छ ।

मुख्य सचिव
गा.पा. अध्यक्ष

मुख्य सचिव
नि. प्रमुख प्रादेशीय अधिकारी

८) जीविकोपार्जन १): द्वन्द्व पीडितको जीवनयापन सहजताका लागि पीडित तथा नीजको परिवारहरुलाई आयआर्जन कार्यमा सहभागी गराईने छ ।

२) पीडितको वास्तविक अवश्यकता, आर्थिक अवस्था तथा परिस्थितीको सवेदनशीलतालाई ध्यानमा राखि नीजहरुको वास्तविक अवश्यकताको आधारमा आयमूलक कार्यक्रम जस्तै साना घरेलु उद्योग, खुद्रा व्यापार, गाई, भैंसी, बाखा पालन, कुखुरा पालन, व्यवसायिक तरकारी खेती, मौरी पालन, अन्य आवश्यकतामा आधारित उद्यम तथा जीविकोपार्जन सुधारका योजनाहरु समितीले तर्जुमा गरि कार्यान्वयन गरिने छ ।

३) द्वन्द्व पीडितको अभिलेखका आधारमा विभिन्न स्थानहरुमा पीडितहरुको समूह बनाई उनीहरुको आयआर्जनका लागि प्रति समूह कम्तिमा ५ लाख रुपैया सम्मको अनुदान घुम्तीकोषको आधारमा संचालन गर्ने गरि प्रदान गरिने छ ।

४) गाउँपालिकाले सञ्चालन गरेको घुम्तीकोषको रकममा गैर सरकारी संघसंस्थाहरुले रकम थप गरि संचालन गर्न सक्नेछन ।

५) गाउँपालिकाले सञ्चालन गरेको घुम्तीकोषको आम्दानी खर्चको विवरण समुहले मासिक रुपमा समिती सचिवालयसलाई उपलब्ध गराउनु पर्ने छ ।

६) घुम्ती कोष लिएर कुनै व्यवसाय गर्दा त्यस्ता व्यवसायीले व्यवसायको विमा अनिवार्य रुपमा गर्नुपर्नेछ ।

७) द्वन्द्व पीडितले उत्पादन गरेको वस्तु व्यवसायिकरण, प्रशोधन तथा वजारिकरणका लागि गाउँपालिकाले आवश्यक प्रवन्ध मिलाईने छ ।

परिच्छेद ५

न्याय सम्पादन प्रकृया

९. समितिको गठन सम्बन्धी व्यवस्था : (१) राज्यमा भएको सशस्त्र द्वन्द्वको क्रममा यस गाउँपालिकामा पीडित भएका द्वन्द्व पीडितहरुको अभिलेख व्यवस्थापन, परिपुरण, स्मारक निर्माण र जीविकोपार्जन सुधार सम्बन्धी कार्यलाई नीतिगत मार्गदर्शन गर्न, पीडित तथा प्रभावितहरुको सुरक्षा तथा न्यायमा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै सम्मानित जिउने वातावरण तयार गर्न र सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउनका लागि नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्न देहाय बमोजिम गाउँपालिका स्तरीय द्वन्द्व पीडितका लागि न्याय सम्पादन समितिको गठन गरिने छ :-

(क) गाउँपालिका अध्यक्ष -अध्यक्ष

(ख) गाउँपालिकाका उपाध्यक्ष -उपाध्यक्ष

(ग) सबै वडा अध्यक्षहरु - सदस्य

(घ) वडा सदस्यहरु मध्येबाट कार्यपालिकाले कम्तिमा दुई जना महिला सहित मनोनयन गरेको तीनजना - सदस्य

(ङ) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत - सदस्य

(च) गाउँपालिकामा रहेको सबै भन्दा माथिल्लो तहको प्रहरी कार्यालयको प्रमुख (स्थानीय प्रहरी प्रमुख) - सदस्य

(छ) स्थानीय पत्रकार एकजना - सदस्य

(ज) मानव अधिकार क्षेत्रमा कार्यरत स्थानीय संघ संस्था वा व्यक्तिहरु मध्येबाट समावेशी सिद्धान्तका आधारमा अध्यक्षले मनोनित गरेका २ जना - सदस्य

(झ) गाउँपालिकाका सामाजिक शाखाका प्रमुख -सदस्यसचिव

(२) समितिले विषयवस्तुसँग सरोकार राख्ने व्यक्ति वा विज्ञलाई आफ्नो बैठकमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

१०. समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार : समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः-

(क) द्वन्द्व पीडितहरुको अभिलेख व्यवस्थापन, परिपूरण, स्मारक निर्माण र जीविकोपार्जन सुधारगर्नका लागि गाउँपालिका स्तरीय नीति, कार्ययोजना, कार्यक्रम र बजेट तर्जुमा गरी गाउँपालिका समक्ष पेश गर्ने,

(ख) स्वीकृत भएको नीति, कार्ययोजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने-गराउने तथा कार्यान्वयनको अनुगमन गर्ने,

(ग) पीडितहरुको आर्थिक सुधारका लागि सीपमूलक, चेतनामूलक, क्षमतामूलक तालिम संचालन गर्ने

(घ) गाउँपालिका क्षेत्रमा द्वन्द्वमा पीडित भएकाहरु व्यक्तिको नक्सांकन गर्ने, अभिलेखिकरण गर्ने र अस्थायी प्रकृतिको पहिचान पत्र प्रदान गर्ने

(ङ) पहिचान भएका द्वन्द्व पीडितहरु परिपूरणका लागि आवश्यक कार्यहरु गर्ने गराउने,

(च) विपिन्न, गरिव, पीडितहरुको आवश्यकताको सवेदनशीलताका आधारमा आवास, उद्यमका लागि व्रीड पूजी, आयआर्जनका अन्य कामहरु गर्न आवश्यक प्रवन्ध मिलाउने

(छ) पीडितहरुको तथ्यांक अभिलेखिकरण, स्मृतिकरण, परिपूरण तथा जीविकोपार्जन सम्बन्धी कार्य गर्न गराउन स्वदेशी तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघसंस्था, सरकारी निकाय, व्यावसायिक संस्था आदिबीच समन्वय गरि परिचालन गर्ने

(ज) नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र अन्य संस्था/निकायसँग समन्वय गरी द्वन्द्व पीडित लागि परिपूरण कोष स्थापना तथा सञ्चालन गर्ने,

(झ) पीडित प्रभावितहरुले सहज रुपमा सेवा पाउने वातावरण बनाउनका लागि अनुसुची-१ बमोजिमको ढाँचामा द्वन्द्व पीडितको तथ्यांक अध्यावधि गरि गरिने छ । साथै पीडितहरुका लागि उपलब्ध सेवाहरुको नक्सांकन गरी सो सेवाहरुको विवरण बार्षिक रुपमा प्रकाशन गर्ने

(ञ) बर्षमा कम्तीमा दुई पटक सेवा प्रदायकहरुको बैठक आयोजना गरी सेवा प्रवाहको समिक्षा गर्ने

(ट) कार्यपालिकाले तोके बमोजिमका अन्य कार्य गर्ने ।

११. बैठक सम्बन्धी कार्यविधी : (१) समितिको बैठक आवश्यकता अनुसार संचालन गर्न सकिने छ तर प्रत्येक छ महिनामा कम्तीमा एकपटक अनिवार्य गर्नु पर्ने छ ।

(२) समितिको बैठक अध्यक्षको निर्देशनमा सदस्य-सचिवले तोकेको मिति, स्थान र समयमा बस्ने छ ।

(३) कूल सदस्य संख्याको एकावन्न प्रतिशत सदस्यहरू उपस्थित भएमा समितिको बैठकका लागि गणपुरक संख्या पुगेको मानिने छ ।

(४) समितिको बैठकको अध्यक्षता अध्यक्षले गर्नेछ र निजको अनुपस्थितिमा ज्येष्ठ सदस्यले गर्नेछ ।

(५) समितिको बैठक सम्बन्धी अन्य कार्यविधि समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

१२. सचिवालयको व्यवस्था : (१) समितिको प्रशासनिक कार्य गर्न देहाय बमोजिमको एक सचिवालय रहनेछ :-

(क) गाउँपालिकाको उपाध्यक्ष - अध्यक्ष

(ख) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत - सदस्य

(ग) दफा ९ को उपदफा (१) बमोजिम गठित समितिका सदस्य मध्येबाट उक्त समितिले मनोनित गरेको २ जना - सदस्य

(घ) सामाजिक शाखा प्रमुख - सदस्य सचिव

(२) सचिवालयको बैठक आवश्यकता अनुसार संचालन गर्न सकिने छ तर प्रत्येक तिन महिनामा कमिमा एकपटक अनिवार्य गर्नु पर्ने छ ।

(३) सचिवालयको बैठक अध्यक्षको निर्देशनमा सदस्य-सचिवले तोकेको मिति, स्थान र समयमा बस्ने छ ।

(४) कूल सदस्य संख्याको एकावन्न प्रतिशत सदस्यहरू उपस्थित भएमा समितिको बैठकका लागि गणपुरक संख्या पुगेको मानिने छ ।

(५) सचिवालयको बैठकको अध्यक्षता अध्यक्षले गर्नेछ र निजको अनुपस्थितिमा ज्येष्ठ सदस्यले गर्नेछ ।

(६) सचिवालयको बैठक सम्बन्धी अन्य कार्यविधि द्वन्द्व पीडितको लागि न्याय सम्पादन समितिले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

१३. सचिवालयको काम, कर्तव्य अधिकार : सचिवालयको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-

(क) द्वन्द्व पीडितको लागि न्याय सम्पादन समितिकले गरेको निर्णय कार्यान्वयन गर्ने गराउने,

(ख) द्वन्द्व पीडित लागि संचालन गर्ने कार्यक्रमहरु प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि समय समयमा अनुगमन गर्ने र कार्यक्रम संतोषजनक तथा तोकिएको अनुसार नभएको खण्डमा खारेज गर्ने

(ग) कार्यक्रमका लागि आवश्यक आर्थिक स्रोत जुटाउनका लागि प्रदेश सरकार, संघीय सरकार तथा गैर सरकारी संघ संस्था तथा अन्य सरोकार बालाहरुसंग समन्वय तथा सहकार्यका लागि आवश्यक पहल तथा प्रवन्ध मिलाउने

(घ) द्वन्द्व पीडितको लागि न्याय सम्पादन समितिले तोके बमोजिमका अन्य कार्य गर्ने गराउने ।

स्व.म.चन्द्र यादव
गा.पा. अध्यक्ष

स्व.म.चन्द्र यादव
गा.पा. अध्यक्ष

परिच्छेद ६

विविध

१४. परिभाषा गर्ने अधिकार : यस कार्य विधिको परिभाषा गर्ने अधिकार बलानविहर्ल गाउँपालिकाको कार्यपालिकाको निहित रहने छ ।

१५. वार्षिक प्रतिवेदन पेश गर्ने: समितिले वर्षभरिमा आफूले गरेको काम कारबाहीको प्रतिवेदन कार्यपालिकाको बैठकमा आर्थिक वर्ष पूरा भएको तीन महिना भित्र पेश गर्नु पर्नेछ ।

१६. अधिकार प्रत्यायोजन: समितिले आफूलाई प्राप्त अधिकारहरूमध्ये आवश्यकता अनुसारकेही अधिकार अध्यक्ष, सदस्य, सदस्य-सचिव वा गाउँपालिकाको कुनै कर्मचारीलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।

१७. संशोधन गर्न सकिने: यस कार्यविधिलाई गाउँपालिकाले आवश्यकता अनुसार संशोधन गर्न सक्नेछ ।

६.४ बाधा अड्काउ फुकाउने अधिकार : यस कार्यविधिको कार्यान्वयनमा कुनै बाधा आई परेमा गाउँ कार्यपालिकाको सहमतिमा समितिले फुकाउन सक्नेछ ।

६.५ प्रचलिन कानून बमोजिम हुने: यस कार्यविधिमा उल्लेख गरिएका व्यवस्थाहरु संघीय र प्रदेश कानूनसँग बाभिएको खण्डमा बाभिएको हदसम्म संविधान र प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

खेमचन्द्र यादव
गा.पा. अध्यक्ष

भासकर साह
ति. प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत